

Liikennekaari lausunnoille

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner
18.4.2016

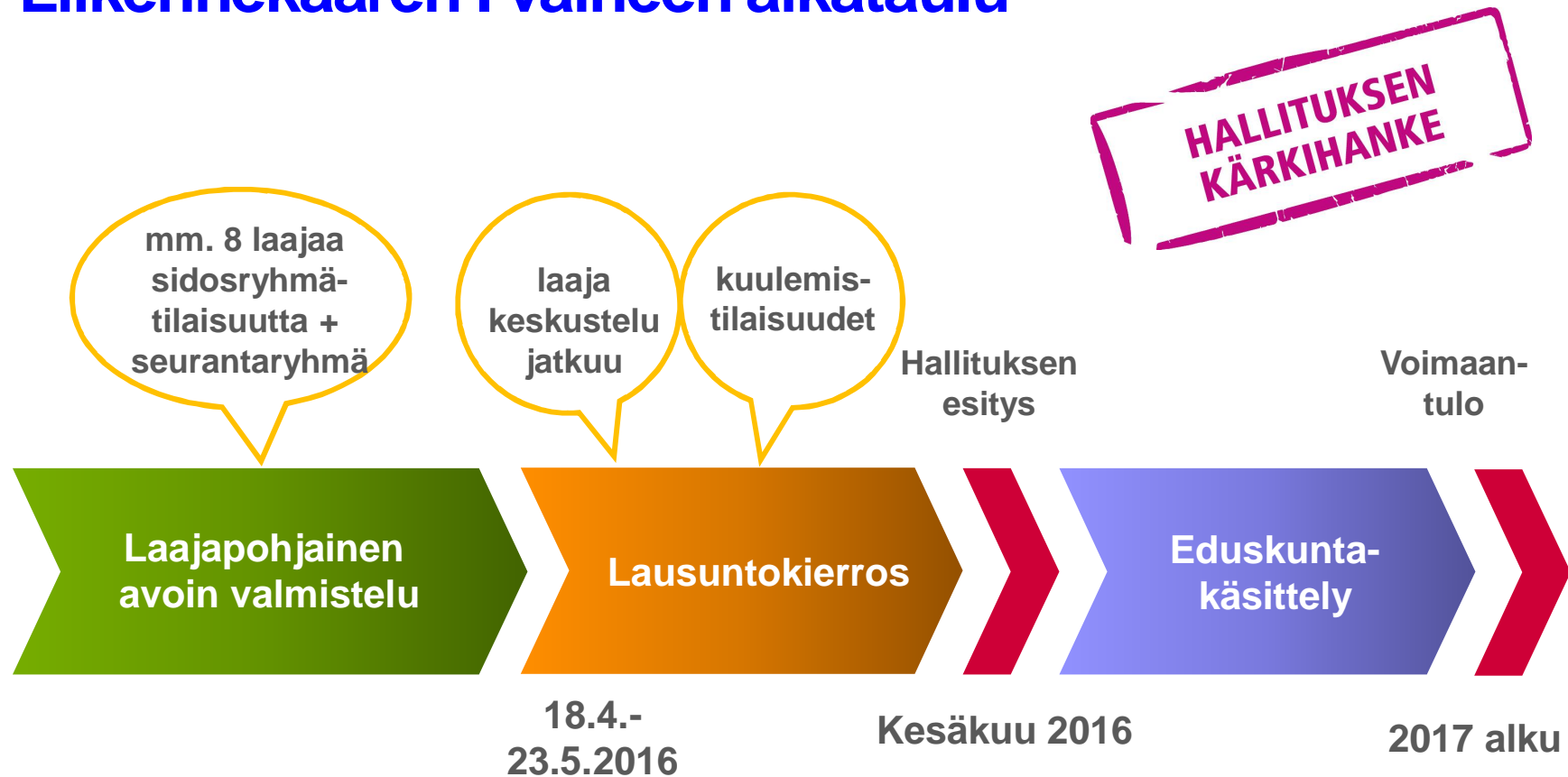
LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Liikennekaari - vaikutukset

Markkinoiden ja eri kulkumuotojen yksityiskohtaisesta sääntelystä siirrytään palvelujen laadun varmistamiseen. Lainsäädäntö mahdollistaa myös uudet palvelut.

- **Asiakaslähtöisyys:** Palvelun käyttäjälle helppo, sujuva ja kattavampi palveluvalikoima.
- **Yritystoiminnalle paremmat edellytykset:** oleellista markkinoillepääsyn helpottaminen ja kansallisista erityisrajoituksista luopuminen.
- **Toteuttaa hallitusohjelman digitaalisen liiketoimintaympäristön rakentamisen ja norminpurun kärkihankkeita.** Mahdollistetaan hallitusohjelman mukaisia kuntatalouden säästöjä.
- **Helpotetaan matkaketjujen ja yhteen toimivien liikkumispalveluiden kehittämistä, käyttämistä ja myymistä.**
- **Samalla liiketoiminnan kehittämisestä helppoa, säädösviidakko ei estä toimintaa.**

Liikennekaaren I vaiheen aikataulu

Liikennekaari

Paremmat ja
joustavammat
palvelut

PALVELUT
MaaS-operaattorit,
sovellukset,
kyydinvälitys yms.

Tiedon
hyödyntäminen
ja sääntely

TIETO
Digitaalisten palveluiden mahdollistaminen:
ohjelmointirajapinnat, avoin data, tiedon
yhteentoimivuus

Kevyempi
sääntely ja
markkinoille
pääsy

Liikenne- ja viestintäverkot

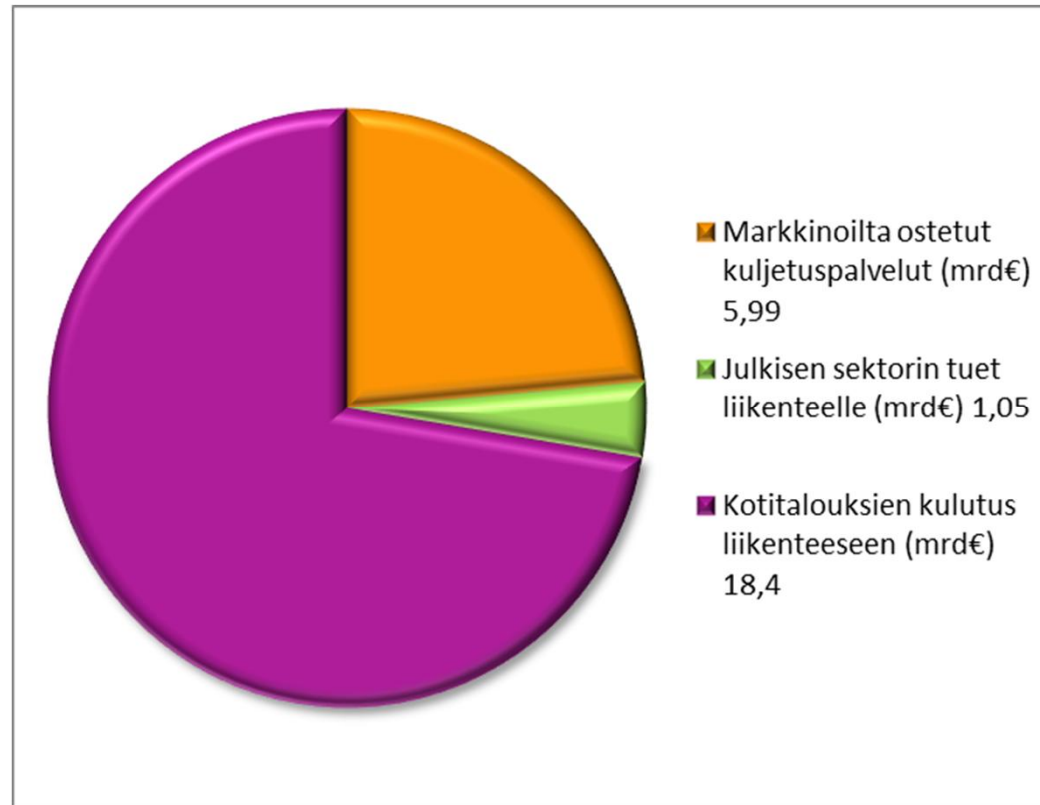
Liikenne merkittävä markkina, paljon kysyntäpotentiaalia

**Kuva:
Liikennepalveluiden
kokonaismarkkinat
vuonna 2013**

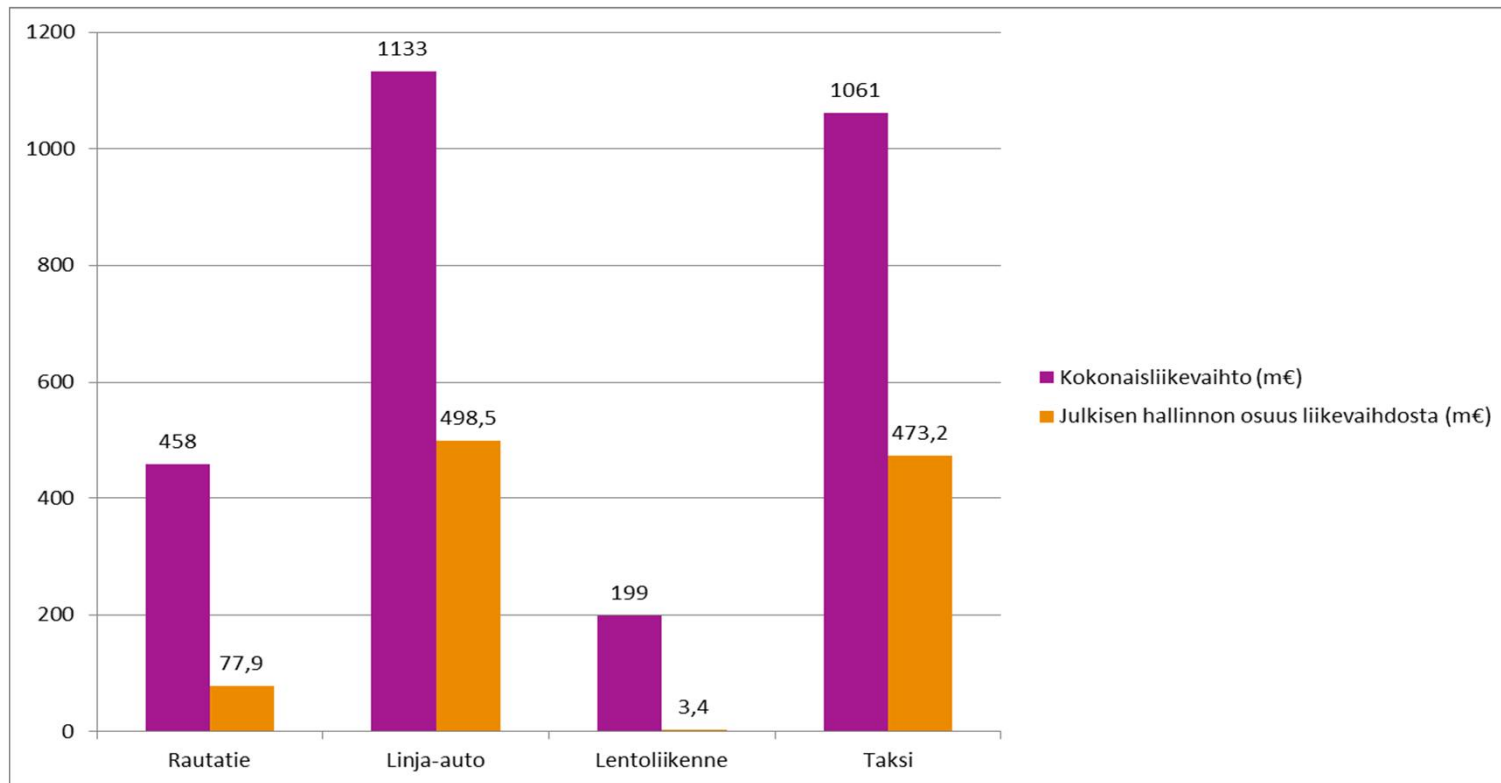
Henkilöliikenteen jakauma

- Henkilöauto 84 %
- Linja-auto 6,5 %
- Rautatiet 5,7 %
- Lentoliikenne 1,7 %
- Taksit 1,4 %

Julkisen liikenteen suoritetilasto
2013

Julkisen liikenteen liikevaihdot ja julkisen hallinnon osuudet

Digitalisaatio ja säädösten sujuvoittaminen

Tiedolla matkaan

Helpotetaan matkaketjujen ja yhteen toimivien liikkumispalveluiden kehittämistä, käyttämistä ja myymistä

- Suljetuista ja paikallisista lippujärjestelmistä yhteen toimiviin online -järjestelmiin
- Tietorajapintojen avaaminen, mm. reitit, aikataulut, pysäkit, hinnat...
- Matkustajalle kertamatkaan oikeuttava lippu koko matkaketjun osalta
- Julkisten hankintojen kautta vain yhteen toimivia lippu- ja maksujärjestelmiä
- Helpotuksia erityisesti pienille toimijoille (esim. tekninen palvelu tietojen avaamiseen)
- Sama tieto täytyy avata vain kerran
- Auttaa tulevaisuudessa matkaketjujen laajentamista myös kansainvälisesti

Kokeiluita ja lisäansioita: pienimuotoinen toiminta

Ei-ammattillisesta toiminnasta mahdollista ilman lupaa.

→ Parantaa palveluiden tarjontaa erityisesti maaseudulla ja haja-asutusalueilla. Parempaa palvelua myös kaupunkien ruuhkapiikkeihin.

- Rajana on maksimissaan 10 000 euron liikevaihto kuljetuspalveluista 12 kk:n tarkastelujaksolla.
 - Tulot normaalisti ansiotuloverotuksen piirissä.

Kasvu ja uudet palvelut

Nykyisen ja uuden liiketoiminnan kehittämistä ja uusien yritysten perustamisesta helpompaa

- Liikennekaassa mahdollistetaan nykyiset, uudet ja tulevat liikennepalvelut.
- **Kaikille toimijoille vähemmän velvollisuuksia.** Pykälien määrä vähenee: ennen 170, nyt 73.
- Selkiytetään eri toimijoiden asemaa ja velvollisuuksia: kuljetuspalvelut, liikennepalvelut, liikkumispalvelut ja yhdistämisspalvelut.

Ammattimaiset taksipalvelut

1

taksiliikennelupa

3

taksinkuljettajan vaatimusta

Taksiliikenne: Yrittäjyydelle uusia edellytyksiä

Taksiliikennelupa tarvitaan yhä ammattimaisessa toiminnassa, mutta vaatimukset kevenevät ja yrittäjyyden edellytykset paranevat

- Taksiliikenneluvasta **toimijakohtainen**

- ehtoina oikeustoimikelpoisuus; tosiasiallinen ja pysyvä toimipaikka jossain jäsenvaltiossa; hyvä maine; asianmukainen vakavaraisuus; riittävä ammatillinen pätevyys; lisäksi nimettävä liikenteestä vastaava henkilö, joka hyvämainen

- mutta poistetaan ajoneuvokohtainen lupa sekä kuljettajakohtainen lupa

- Ei määräsääntelyä, taksilupakiintiöistä luovutaan
 - Ei ajovelvoitteita
 - Ei asemapaikkavelvoitetta

- Tasapuoliset edellytykset toimijoille

- Kysyntä luo tarjontaa myös maaseudulla jatkossakin ja joustavammat toimintaedellytykset varmistavat saatavuuden

- Taksitilausvälityskeskuksille ei erillissäätelyä

Taksinkuljettaja: matkustajan turvallisuudesta huolehditaan

- Taksiliikenneluvan haltijan huolehdittava kuljettajan vaatimusten täyttymisestä
- **Huolehditaan erityisesti turvallisuudesta:** rikostaustan tarkistaminen; varmistetaan sama taso, kuin nykyään lasten ja nuorten kanssa työskentelevien henkilöiden osalta sekä huomioidaan liikenne rikkomukset
- Kuljettajalla oltava matkustajien avustamista ja turvallisuutta koskeva osaaminen
- Ei enää erikseen
 - paikallistuntemusvaatimusta
 - kielitaitovaatimusta
- Yhteiskunnan maksamissa kuljetuksissa tilaaja asettaa haluamansa vaatimukset

Hinnoittelu

- Taksimatkan enimmäishintaa ei enää määritellä.
- **MUTTA: Säilytetään velvollisuus ilmoittaa asiakkaalle etukäteen hinta tai sen määräytymisen perusteet. Mahdollisuus saada tietoa hinnasta parempi**
- Taksimatkan hinnan määräytymisen perusteiden tulee olla luotettavasti todennettavissa. Todentaminen voidaan tehdä teknologianeutraalisti, taksamittari ei enää ainoa keino.
- Viranomaiselle (Trafi) mahdollisuus antaa tarkempia määräyksiä
 - hinnan ilmoittamisesta
 - hinnasta, jonka ylittävästä taksipalvelusta, on sovittava todisteellisesti erikseen

Matkustajan suoja

- Kuljettajan tulee valita edullisin reitti tai ajaa matkustajan valitsemaa reittiä
- Maksutavat säädetty: käteinen ja kortti tai etukäteen sovittu muu sähköinen tapa
- Liikenneluvan haltija vastaa taksiliikenteessä:
 - Rikosrekisterin tarkistamisesta
 - Kuljettajan soveltuvuudesta huolehtimisesta (kuljettaja ottaa riittäväällä tavalla huomioon matkustajan tarpeet ja mahdolliset toimintarajoitukset)
- Velvollisuus saattaa matkustajan saataville informaatio palveluista
- Sopimusoikeuden yleiset periaatteet soveltuvat taksipalvelun virhetilanteisiin
 - Myös eräitä kuluttajansuojalain säännöksiä sovelletaan

Esteetön matkustaminen

Esteettömyydestä huolehtimiseen annetaan kaarissa välineet

- Merkittävä osa kysynnästä kohdistuu esteettömille palveluille: kysyntä synnyttää tarjontaa jatkossakin.
- Tiedonantovelvollisuus palvelujen esteettömyydestä.
- Yhteiskunnan tilaamissa sopimuksissa voidaan asettaa erityisehtoja.
- Liikennekaarissa ei puututa mm. Kela-kuljetusten järjestämiseen.
- Esteettömän kaluston ja matkustamisen saatavuus turvataan tarvittaessa erityisryhmien tarpeista huolehtivilla PSA-sopimuksilla.
 - Viranomaisen voi siis puuttua, jos tarjontaa ei synny
 - Veroedut säilyvät porkkanana esteettömän kaluston hankkimiselle

Suomi-lisät pois

- Luovutaan joukkoliikenteen reittiliikenneluvasta ja kutsuliikenneluvasta. Jatkossa **liikennelupa** riittää.
- Joukkoliikenteessä helpotetaan yrittäjyyttä, mutta säilytetään toimivaltainen viranomaisen toimintamahdollisuudet
 - Liikenteen aloittaminen helpottuu ja pitkät valituskierteet poistuvat
 - EU:n PSA-asetus antaa viranomaisille työkalut mm. asettaa yksinoikeuksia
 - Kaareissa menettelyt yksinoikeuksien asettamiseksi
 - Mahdollistetaan myös julkinen tuki asiakkaalle
- Tavaraliikenteessä nostetaan luvanvaraisuuden raja EU-minimitasolle eli 3,5 tonniin. Enintään 40 km tunnissa kulkevat traktorit voisivat jatkossa kuljettaa tavaraa ilman lupaa.
- Henkilö- ja tavarakuljetuksessa on pätevyysvaatimuksena olleen yrittäjäkurssin suorittamisvelvollisuus poistetaan.
- Selkiytetään kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyksiä ja poistetaan kansallisia lisävaatimuksia.

Liikenteen viranomaiset: maakunnille vahva rooli

- **Hallituksen linjaus 6.4.:**
 - Maakunnille alueellinen liikennejärjestelmäsuunnittelu ja joukkoliikenteen järjestäminen
- Alueet voivat järjestää markkinaehtoista liikennettä täydentävää liikennettä alueelle sopivalla tavalla
 - Tunnistetaan **alueiden erilaisuus**, sama ratkaisu ei toimi kaikkialla, alueilla parhaat edellytykset vastata tarpeisiin
 - Tavoitteena samalla myös säästöt: siirtymää julkisesti tuetusta liikenteestä markkinaehtoiseen ja julkisesti tuetussa raha asiakkaan käyttöön
 - Liikennekaaressa ei puututa oikeuksiin saada esim. kela- ja koulukuljetuksia

Viranomaistehtävät

Trafi on valtakunnallinen

- Lupaviranomainen
- Yleinen valvontaviranomainen
- Rekisteriviranomainen
- Tarkastusoikeudet tehtävien suorittamiseksi

Liikennevirasto

- Seuranta- ja yhteensovittamistehtävät

Poliisi ja Tulli

- Tavarakuljetusten tilaajavastuu

Valvontaviranomaisilla tiedonsaantioikeus

Liikennekaareen kaikki liikennemuodot

Lentoliikenteen, merenkulun ja rautatieliikenteen sääntely perustuu EU/KV-viitekehukseen

- Lento- ja meriliikenteen kodifionti liikennekaaren 2. vaiheessa
- Rautatieliikenteen osalta sääntely mukaan 2. vaiheessa
- **Aikataulu, digitaalisen liiketoiminnan kasvu ympäristö:**

